

ERDEMI ÉLET



Tartalom:

A felesleges intelligencia

Skoda se neki!...

**»Ocserjod« avagy: »gyakornok
kerestelik«...**

**Leleplezünk egy aradi szükségkonyhát,
ahol sorban áll a nyomor az
ételmaradékokért is**

Akik kiszöknek a társadalomból

Szabadság bizonytalan időre

Válság a felejtkezés tanyáján

**Ketten beszélnek. — Pletyka, mely
minden időben, minden szalon
sarkában lejátszódik**

**Bevásárlási köruton három leiel a
a retikülben. — Adóalany, aki
megkontrázta a monopolt**

**Egy kis ballépés — váratlan happy
enddel**

A kis tolvajok sorsa...

Sport — Képes színház és filmélet rovat

Szegesvári szöveggyár vezérképviselete: 7
Vajda Béla
A R A D,
No. 1
Str. Alexandri

Vidéki urinőknek

legkényelmesebb, ha ruhájukat

K R E B S

festő és vegytisztítóhoz viszik, közel a villamoshoz és a vidéki autóállomással szemben van.

Arad, volt Boros Béni-tér 51. Fiók : v. Deák Ferenc-uca.

Bevásárlás előtt tekintse meg

Szántó és Komlós

ruhanagyáruház szenzációs kizakatait. — Mélyen leszállított áruk. Mérték utáni rendelések gyorsan, pontosan és megbízhatóan eszközöltetnek. Szenzációs nagy raktár iskolaöltönyökben.

A R A D, Színházépület.

— A „REGGEL” —

kiadóhivatala fokozottabban óhajtja t. olvasótáborának érdekeit szolgálni, ezért kéri, hogy

ha valaki előfizetni akar,

ha valakinek címváltozása van,

ha nem kapja a lapot,

ha a kézbesítő körül panasza van:

forduljon rögtön a „Reggel” kiadóhiv.-jához. Str. M. Nicara 1.



Városi kávéház

Leszállított áruk. — Elsőrendű kiszolgálás. Elkülönített játéktér. — Szeparált bridgeszalon. — Esténként parkettánc. — Aradváros közönségének évtizedek óta megszokott találkozóhelye.

Kül- és belföldi gyógyszerkülönlegességek

Vojtek gyógyszerár

A j á n d é k o t

előnyös és olcsó áron vásárolhat

CSÁKY

órás ékszerésznél



A R A D, Lutheránus

templommal szemben.

Óra, ékszerjavítás, ék-

szervésés elsőrangú

kivitelben. 00 00 00

Tavaszi angol és francia divatlapok megérkeztek a „REVÜ” SZALONBA

CSONT

elsőrendű uriszabósága, volt Deák F.-u. 15.



Fényképes igazolványokkal ellátott tudósítók és kiadóhivatali megbizotak: București, Cluj, Timișoara, Oradea, Brașov, Satu-Mare, Tg-Mures

A felesleges intelligencia

Levél a szerkesztőhöz

(Arad). Németországban a statisztika szerint száznegyvenezer olyan munkanélküli van, aki egyetemet végzett és valamelyik egyetemen diplomát szerzett. Száznegyvenezer olyan munkanélküli van, aki neve elé oda írhatja hogy dr., miután Németországban az egyetemi végzettséggel szinte természetszerűleg együtt jár a doktori cím. Megszoktuk azt, hogy a polgári társadalom legértékesebb részének az egyetemet végzett embereket tekintik. Elképzelésünk az, hogy az intelligencia az egyetemi végzettséggel kezdődik, nem az egyén intelligenciája, mert hiszen az intelligencia vele született, hanem az osztályintelligencia



Ezt az intelligens osztályt, ezt a legcsucsát a polgári társadalomnak feleslegessé tette a válság.

Németországban száznegyvenezer a munkanélküli intellektuelek száma. Ez a szám csak azért látszik olyan rettenetesen nagy, mert elfelejtjük azt, hogy Németországban hetvenmillió ember él. Vagyis Németországban sem nagyobb az intellektuelek nyomorusága, mint máshol és Németországban sincs aránylag több munkanélküli intellektuel, mint máshol, másutt azonban a számok kisebbek egyrészt azért, mert a lakosság száma is kisebb, másrészt azért, mert a viszonyok is primitívebbek és így aránylag kevesebb ember megy a főiskolai pályára.

Ez nem vizsgálatalás, még csak nem is magyarázat. Elsősorban vizsgálatalásra volna szükség, de talán először keressük a magyarázatot.

Nem lehet elfogadni azt a tételt, hogy kevesebb orvosra, jogászra, mérnökre, tanárra volna szükség.

Éppen minálunk tudjuk legjobban, hogy a nagy tömegek csak akkor fordulnak orvoshoz, ha már tulajdonképpen halottkémét kell hivatni és éppen minálunk igen komoly megállapítás az, hogy az általános műveltség színvonalát emelni kellene. Bizo-

nyos módosításokkal és bizonyos átalakításokkal ez a tétel Európa valamennyi országában alkalmazható.

Most elő lehetne venni a szép frázisokat, a lendületes zokogásokat és konturnusos sóhajtásokat az emberi kultúra nagy feladatairól és mindazokról a szép dolgokról, amelyekről lassanként lemondunk. Ez nem vezetne semmire és nem vinne közelebb bennünket a dolgok megértéséhez. A kulturát mindig felülről kell csinálni. A kulturát mindig felülről kell lefelé vezetni, hogy a nagy tömegeket assu és fokozatos munkával magasabb nivóra lehessen emelni. Ezt a munkát csak akkor lehet elvégezni, ha rendelkezésre áll ennek a munkának a hadserege, a tökéletes tudással felvértezett, tehát főiskolai végzettségű embereknek az a tömege, amelyre szükség van ennek a munkának az elvégzéséhez.

Ez az ideális elgondolás, ez volna az ideális cél. A szomorú valóság ezzel szemben az, hogy a főiskolai végzettség első sorban kenyérkereseti belépőjegy.

A diploma nem arra való, hogy a gazdája az egész emberiségért dolgozzék, hanem arra való, hogy a gazdájának egy kis darab kenyeret szerezzen.

Ezt a kis darab kenyeret a mai társadalom nem tudja megadni, mert a mai válsággal küzdő és anyagi örültségek lehetetlenségeiben vergődő társadalom lassanként lemond a kulturának minden luxusáról beleértve még az orvos munkáját is.

Németországban, ahol pedig az orvos már közhivatalnok, mert hiszen a különböző betegpénztárak felszívták az egész német lakosságot, az a baj, hogy az orvos közhivatalnok. Ez egyrészt azért nem jó, mert így az orvos munkája gépiessé lesz, másrészt azért, mert az orvos olyan csekély díjazást kap munkájáért, hogy nem lehet módja és alkama, egészen szórványos kivételektől eltekintve, a tudományos munkára. Nálunk az a baj, hogy senki sem tudja lassanként már megfizetni az orvost és így az orvos még azt a minimumot sem keresheti meg, ami az életfenntartáshoz szükséges. Amit az orvosról mondtunk, az áll a többi diplomás emberre is és ez a szomorú helyzet Európának minden országában megtalálható.

A baj tehát nem az, hogy sok volna a diplomás ember, hanem az, hogy a mai leromlott és elkoldusodott Európának sok még a ma készen, diplomásan itt álló intellektuettek eltartása is.

Az utánuk következő, a most tanuló, a középiskolába járó, már csak arra való, hogy a felesleges diplomások hadseregét növelje.

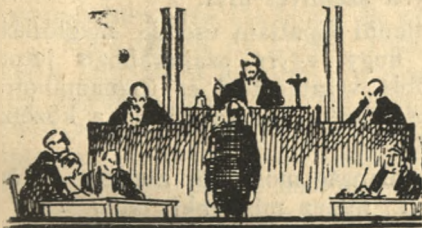
Ennek a bajnak úgy akarják elejét venni, hogy be akarják vezetni a numerus clauzust. Nem azt az ostoba numerus clauzust, amelyet valamely gyűlölség diktál, hanem azt a jószándéku numerus clauzust, amely szelektálni akar és amely a diploma megszerzésének szigorításával akarja csökkenteni diplomások számát. A numerus clauzus elleni ellenszenvet a mindenestre az hívta ki leginkább, hogy az első numerus clauzust egy ostoba gyűlölködés teremtette meg, de ezt az ellenszenvet, ezt

a gyűlölködést az tartja ébren és az teszi leküzdhetetlenné, hogy az emberek lelkének mélyén ott van az a tudat, hogy ez a védőintézkedés nem ér semmit és hogy ez a védelem többet árt, mint használ, mert ha ez csökkenti is a diplomások számát azáltal, hogy a szegényebbek részére megnehezíti a diploma megszerzését, új szociális igazságtalanságot teremt és végső eredményében éppen azt kelti életre, aminek elkerülésére a numerus clauzust meg akarják csinálni: a szellemi proletáriátust és a szellemi proletáriátus elbolyvázolódását.

Nem hisszük azt, hogy mesterséges gátakkal és erőszakos intézkedésekkel meg lehessen oldani a feleslegessé vált intelligencia problémáját. Ki kell várni a dolgokat. Ki kell várni, amíg valamiképpen rend lesz Európa felforgatott gazdasági életében és ki kell várni azt az időt, amikor nem fogják a kávé a tengerbe hajigálni és nem fogják az ausztráliai húst a földre eladni. A kávé is kell, a hús is kell. Az éhes emberek milliói mellett az élelmiszerek megsemmisítése örülség. Ugyanígy örülség volna az is, az intellektuelek számát mesterségesen csökkenteni, amikor a nagy néptömegek még mindig a kulturálatlanságban élnek.

Skoda se neki! . . .

(Arad) A Skoda acél, tudjuk jól, nagyon kemény anyag és mégis hullámzik. Sőt! Egyre szélesebb hullámokat ver. Eddig csak a vállalat bukaresti megbízottját, Zelesky urat őrzik az ügyesség, de amint látszik, lesznek még többen is. Zelesky ur már eddig is nagyon sok mindent beismert, — olyanokat mondott, hogy bizony *sokfelé* fizettek, *sokfelé vesztegettek*. Ez a művelet meglehetősen *sokfelé* ágazik . . .



A Skoda-üzemek Bukarestben vezetett könyveit most vizsgálják és ki tudja, még hány *álnév* alatt rejtőzködnek vesztegetési pénzek, ki tudja, hány „Icococs”, „Cauciuc”, „Anton”. „Grujmon” szerepel ezekben a könyvekben különböző nevek alatt? Kiderült, hogy benne van a Skoda-ügyben több közismert politikus, magas állású köztisztviselő, akik mind-mind jutalékot fogadtak el.

Miközben pedig csomózzák és bogozzák a Skoda-panamát, azonközben derülnek ki másutt más panamák, amelyekben szintén igen neves magas állású személyiségek nevei szerepelnek.

Aranyat, ezüstöt, brilliáns ékszert átalakít, becserél, vesz

Hartmann Kálmán

ékszerész, A R A D, Bul. Reg. Maria — (Minorita-palota).

Ezek a kompromittált urak azzal védekeznek, hogy csupán „jó tanácsokat” adtak és ezért kapták a pénzeket. Jó tanácsokért!... Igaz, hogy a jó tanács sokat ér, de a közéleti erkölcs mekkora súlyosodását mutatja, hogy köztisztviselők jó tanácsokat árusítanak, olyan jó tanácsokat, amelyek az állam kárára esnek, mert hiszen bizonyára nem köztisztviselőtől kérnénk jó tanácsot és nem tőle vennének jó tanácsot, ha ez a jó tanács nem járna horribilis előnyökkel annak a számára, aki megvette.

Azután itt van a gégetükör panama, amit szeretnének a feledés csendes homályába süllyeszteni. Csakhogy: a közvélemény számontartja és számonkéri az illetékes tényezőktől, amelyek úgy látszik, elszeretnék csittítani ezt az ügyet és szaporán kenégetnek jobbra és balra, hogy ne nyikorogjon...

Ezek a sorozatos panamaügyek egyre ingerültebbé teszik a közvéleményt, amely jogosan háborodik fel az egymást követő korrupciós botrányokon.

A közvélemény jogosan követeli, hogy tizenötévre visszamenően minden állami szerződést felül kell vizsgálni, hogy az állammal és közüzetekkel szerződéses viszonyban álló vállalatok könyveit meg kell vizsgálni abból a szempontból, hogy hány „Anton” és hány „Grujmon” szerepel bennük.

Tisztességes vállalataink, iparosaink, kereskedőink a dolgozó tömegek összeroskadnak a súlyos adóterhek alatt, a közélet pedig ellepi a panama-botrányok szennyes árja.

Nem elég az egyes véletlenül kipattant esetek megtorlása, mert éppen az a körülmény, hogy egyre szaporábban jutnak nyilvánosságra a legkülönbözőbb vesztegetési és panamabotrányok, teszi indokolttá és szükségessé a közszállítások, a középítkezések alapos felülvizsgálatát.

Persze a növekvő bizalmatlanság most már nemcsak a közszállítások területére szorítkozik, hiszen mindenki látja, hogy a közéleti korrupció gyökerei a rendszer talajába mélyednek el és ameddig ez a mai rendszer uralkodik, addig a közéleti korrupció is virul...

A fővárosi minőségben kapható Aradon is a

Luther

sör



Képviselőt Arad városra és megyére: Dep. de

B e r e

Arad, Bulevardul Reg. Ferdinand 33. —
Telefon : 141.

Luther

»Ocserjod«

avagy: »gyakornok kerestetik« . . .

(Arad.) Ez a szó is a háboruból maradt reánk. Nemcsak szó volt, hanem intézmény is. Orosz szó és az az értelme: sorbanállás. Moszkvától Berlinig, Berlintonl Bukarestig minden szegény ember ismerte és mindenki rettegett tőle. Beállani a sorba. Ocserjod...

Most újra itt van. Mint szó, fogalom és intézmény újra feltámadt.



Szép márciusi nap, délután 4 óra. Egy máskor csendes mellékutcában kisebb tömeg áll, mindenesetre van annyi, amennyit a rendtörvény nyugodtan kifogásolhat. Várják, hogy a kapun bebocsássák őket az ígéret földjére, a mesék birodalmába. Egy magáncég apróhirdetés útján „gyakornokot” keresett. Jelentkezés délután 4 órakor. S most itt vannak ők, rohamra készen és előttük lebeg, messzi távolban az utópia: kenyér, munka.

Gyakornok? E szó voltaképp szabatos közgazdasági fogalom, a régi „jó” világban annyit jelentett, hogy a tizenhét-tizennyolcéves fiú, zsebében az érettségi bizonyítvánnyal, a papától kapott zsebpénzzel, a befolyásos nagybácsi ajánlására, egy szép szeptemberi reggelen belépett a bankba, gyárba és elindult a pályán, amely tíz-tizenkét év múlva két-háromszobás lakáshoz és családalapításhoz vezetett.

Ma? Ötven év körüli, rozszant férfi áll a sorban. Ide-stova nagypapa lehetne. De gyakornok akar lenni. A feje egy agyonhajszolt, ostorral aláztatásra vert gebének a feje, Swift Jonathan könyvet írta róla. Naponta tizennégy órát szeretne dolgozni. Havi kettőezerért! Mit kettőezerért? Ezer-öttszázért, ezerért is, ha muszáj. Mint gyakornok!

Amott fiatal fiú szorong. Lehet tán husz éves. Kezében görcsösen szoritja a fehér papirlapot, a pályázatát. Mennyi reménységet fűz e kis papiroshoz. Itt van már dél óta... Odahaza talán az anyja várja, a régi világból itt feledve, várja, hogy a fia legyen szerencsés.

Emitt egy másik fiatal ember. A rosszul szabott kabát is sejtetni engedi az atléta-vállakat, izmokat. Az arca csupa értelem. Elébe kerülök, szemeiben törött rezignáltság, csapzott reménytelenség. Michelangelo összekötözött rabszolgája, aki érzi, hogy hasztalan minden erőfeszítés, elszántság, küzdelme mégis reménytelen. Vonásaiban néma kétségbeesés! De mégis itt áll! Hátha! Pár sorral előbbre idősebb leány. Jól ismerem. Pár évvel ezelőtt még egy hatalmas aradi cég főkönyvelője. Ma? gyakornok szeretne lenni. Meglát, elfordítja az arcát. Restelkedik szegény.

A viharvert sor közepén fiatal asszony áll. Ruháján

látszik a kinos törekvés, megóvni a polgári külszint. Kisfiát is magával hozta. Az is beáll a sorba. S utána a végtelen sor. A rengeteg sok eszkimó, kergetve az egyetlen és oly sovány fókát

*

Egyenként engedik be őket az egyik ajtón és egyenként távoznak a másikon. Izgatott kérdések röpködnek: mit mondott, mit kérdezett, mikor lehet belépni, mennyit fizetne? Ezerötszázat? Csak ezerkettőszázat? Nem elég németül tudni? Románt is követel, franciát is. Ezerkettőszázért havonta,

„Nem az iskolának, hanem az életnek tanulunk“. Hol is hallottuk ezt? Mikor hallottuk, vajjon? Honnan is emlékszünk erre? Ki az? aki erre tanított? Meg másra is még! Arra, hogy emberi méltóság! Mi ez? Meg aztán, hogy egyéni szabadság, szabad verseny! Kik között és mi célból? Ötvenhatvan ember kerget egy ezerkettőszázleies állást. Ez hát a cél és ezért folyik az eszeveszett verseny. Meg aztán egy másik chiméra: polgári osztály. Hát az micsoda? Borzalmas kérdések tolonganak e márciusi estén az uccán, amelynek aszfaltján ott fekszik valaki vagy valami. Egy illuzió. Hogy az a rendszer, amely idáig jutott, még egyszer életre támadhat. A polgári életforma fekszik a kövezeten és ötvenhatvan ember lejtí fölötte haláltáncát.

Hivatalnok urak, akik még... s akik már... Mert csak két féle akad közöttetek. Aki már beállhat és aki majd csak mához hat hónapra áll be.

Sötétedik. Bent az üvegfalu irodában kigyullnak a lámpák. A kísérteties menet még mindig nem ér véget. Odabenn ül a földi hatalmasság, aki határozhat élet és halál fölött. Sorban színe elé engedi a folyamodókat, akik bizvást elmondhatnak: ave, te modern Cézár: az éhenhalni készülők köszöntenek.

Még mindig tart a sor, halad a menet. Tíz éves kis fiú áll meg az uccán. Bámul, azután megkérdi: Bácsi, mi van itt, árverés? Mit is válaszoljak neki?

Bizony, árverés! Emberek árverezik saját magukat...

Románia legrégebb és legelőkelőbb sörmárkája:

BRAGADIRU



Vezérképvislet Aradváros és megye részére, valamint Temesmegye és Temes-

(=====) vár részére: (=====)

Flóra rum és likörgyár rt..

Tel. 141. Arad, Bul. Reg. Ferd. 33. Tel. 141.

Leleplezünk egy aradi szükségkonyhát

**ahol sorban áll a nyomor az étel-
maradékokért is**

(Arad.) A hónap alatt, ugy, ahogy mások az aktatás-
kát hordják, lábast szorongatnak. A lábas a szemétről kerül-
hetett elő, horpadt, foltos, csak a formája emlékeztet arra,
hogy ez valaha rendes zománcedény volt,
amelyben valaha étel főtt, paprikáshus, vagy
talán lebecsleves és kanállal meritették ki
belőle valaha az ételt, rendes merőkanállal,
vagy egyszerű kis kanállal. De ez már régen
volt, nagyon régen. Azóta sok minden tönk-
rement, vagy elpusztult és hovatovább, a ka-
nál is felesleges luxustárgy lett, amit nélkü-
lözni lehet, mert az ember egyszerűen a szá-
jához is emelheti ezt az öreg rossz lábast és ehet belőle így
is — csak legyen mit.



Egy jótékonyaságról közismert aradi uriember szük-
ségkonyhája előtt állnak sorba a rongyos emberek. Egyik-
nek a lába van kinn a cipőből, a másoknak inge nincs és
talán nincs is más ingóságuk, mint az a rossz lábas a hó-
nuk alatt.

Állnak. Ácsorognak. És mindig többen és többen lesz-
nek. Elhelyezkednek szép csöndben az udvaron, a konyha
előtt. Férfiak és nők. Nagyon jól tudják a rendet és nagyon
betartják. Ki gondolna azonban arra, hogy akadnak a nyo-
mor szomorú seregében olyanok is, akik nem a szükség-
konyha kosztjára várnak, hanem a nyomorkosztanak a ma-
radékára. Ezek a legnyomoruságosabbak. Hónuk alatt szo-
rongatják horpadt lábasaikat és ha kapnak egy kanálnyi
maradékot, mohón emelik szájukhoz és szürcsölik, nyelik a
melegételt. Le sem veszik a szájukról a lábast, amíg egy
csöpp is van benne. Kenyerük sincs, azt csak hozzá gondol-
ják és hogy semmi sem menjen kárba, nyelvükkel mossák
tisztára az edényt.

És nem mennek két lépést sem. Ott mindjárt az udva-
ron megeszik. Megeszik, pillanatok alatt felhabzsolják és
ahogy leemelik szájukról az üres lábast, kielégületlenül néz-
nek bele és újra szájukhoz emelik, szinte kifacsarják még
egy csöpp levesért vagy főzelékért.

Az ember szeme magakad rajtuk. Az éhség kegyetlen
szinjátékának egy fejezete játszódik le az udvaron.

Már a felsorakozás is félelmetes. A firfiak rongyos se-
regével a nők sora, amelyben nem egy jobb öltözötű asz-
szony áll. Ezek rendszerint a sor közepére húzódnak, hogy
ne lássák őket. Kendőjüket előre huzzák, hogy eltakarják
arcukat,

Kik ezek?... Egy hatvanéves öregasszony, fekete ruhá-
ban, fekete csipkés szélű kendőben, tiszta fehér hajjal és

tiszta tekintettel, a nagymamák jóságos tekintetével. Valamikor négy fia keresett.

— Valamikor én adtam maradékot a koldusoknak. Most én járok maradékért...

Mind a négy fia munkanélküli.

Egy másik asszony. Jobb télikabátban, tiszta kezekkel, kis fonott cekkerrel. A férje előmunkás volt, kétszobás lakásban laktak, ujságot járattak, könyvet olvastak, tanították a gyermekeket. Aztán megszűnt a munka. Egy évig szaladgált a férje munka után. Hiába. Aztán elment. Nem bírta ki. Hova? Nem tudja. Talán már nem is él.

Egy anya a leányával. Szorosan egymás mellett állnak és hiába kérdezzük őket. Összehirapják az ajkukat és nem válaszolnak. Kik lehetnek? És ki lehet az a magas nő foltozott, kopott bundájában? Ki lehet? Vagy inkább ki lehetett? És a többiek, akiket alig takarnak be a rongyok és akiknek szeméből az elhagyatottság és az éhség kétségbeesése sötétlik elől.

Akik itt maradékért állnak, nem koldusok. Még nem. Ide eljönnek. Ez a ház nem dobszóval hívja őket, a ház urának nemes szive invitálja a társaságot. Nem kell kérni, csak beállni a sorba és a maradékért kinyújtani a bögrét vagy lábast.

Ha van maradék és ha sorra kerülnek.

Erről a jószívű urról hallgat a krónikás, mi is véletlenül kerültünk a háza tájára.

— A szükségkönyha „abonnensei” — mondja — de a maradékravárók száma is mindig több lesz, de sajnos mindig kevesebb lesz a maradék. Fájó szívvel látom, hogy mindig többen és többen jönnek el a konyhaablaktól üres lábassal s könnyeborult szemekkel. Nem bírom a tempót — és nagyon egyedül állok a városban, aki ezt az áldozatot meghozom.

— Nem is magamért — mondja az egyik asszony, aki sirva fakadt a konyhaablaknál, amit éppen előtte zártak be. Nem is magamért, hanem a férjemért és a gyerekekért. Csak egy mérőkanál főzelék is jó lett volna. És éppen én vagyok ilyen szerencsétlen...

Mögötte még állnak egynéhányan üres bögrékkel és nézték a bezárt ablakot. Aztán megfordultak és szótlánul elmentek.

A férfiak nagyrészt munkanélküli napszamosok, volt iparosok, szakmunkások. De egy sem koldus. Az egyik megmutatja a munkakönyvet. Szabó.

— Ilyen az én szerencsém — mondja és megmutatja az üres lábast. Ilyen az én szerencsém...

És újra látni a rongyos embereket, akik úgy szorítják a hónuk alá az üres lábast, mint ahogy az aktatáskát szokták.

Mennek szerte a városba. De nem koldulnak.

Megy az anyja is a leányával. Azok, akik olyan összeszorított szájjal álltak a sorban. Egyiknek sem jutott maradék és ahogy mennek, az anya belekarol a lányába és azt mondja:

— Még mindig nem vagyunk elég erősek... még mindig nem tudunk koldulni...

Akik kiszöknek a társadalomból

(*Temesvár*) Már a kilencvenes évek elemiiskolai olvasókönyvei szerint is „a haza az édes otthon” és a helyzet lényegében azóta sem változott volna, ha...



Zászlók és kortestollak lenghettek különböző célokért és jelszavakkal sőt sokkal komolyabb dolgok is történtek és történnek a haza jelszavával, de mindezeknek a hatását, erejét, lendületét mindig csak az a bizonyos „édes otthon” adta meg, amelyben a honpolgár kipihente munkája és hazafiassága fáradoalmait.

És ezzel az otthonnal van baj, egyre többel és egyre gyakrabban.

Ismerős ügyvéddel találkozunk a fürdőben, éppen most jött ki a vízből, megáll a tükör előtt és reggeli toalettet csinál. Az aktatáskából hajhálót vesz elő, gondosan megfésült haját leköti, aztán kirakja a borotválkozó szerszámait és borotválkozni kezd. Mellette a kisasztalon ott a timsó, a törülköző, a puder is, minden az aktatáskából kerül elő és olyan otthonosan végzi ezt a műveletet, mintha lakása fürdőszobájában volna s nem nyilvános fürdőben. Hatalmas aktatáskája duzzadt, amint kinyitva fekszik az asztalon rápillantva látjuk, hogy abban, irások, akták helyett más furcsa eszközök vannak. Kérjük tőle, miért nem otthon borotválkozik? Ránknéz furcsa mosollyal, hallgat, majd tűnődve megszólal:

— Otthon... nincs már nekem otthonom.

De nem szomoruan mondja ezt, sőt hozzáteszi: „hála istennek, már nincsen.” Csodálkozva ránézünk, mert tudjuk, hogy volt, tavaly előtt még megvolt szabályszerű polgári lakása, három szobából az egyik iroda, asszony és egy gyermek is hozzá. Mindez most már nincs meg, ő mondja, nem akarjuk tovább kérdezni, hátha kényes dolgokat érintünk, talán az asszonnyal van valami baj. De beszél ő magától.

— Azóta érzem jól magamat. Amióta megszabadultam az otthontól és mindentől — folytatja a beszélgetést.

Az arca, a borotválkozószerszámok, a kis frissenmosott törülköző, a puder és timsó, amelyek mind az aktatáskából kerültek elő, nem a letört embert mutatják; mi történt tehát vele?

Elmondja részletesen. Az asszonnyal nincsen semmi baj, csak éppen hazaküldte a szüleikhez a gyermekkel együtt, ő csak vásárnaponként szokott kimenni hozzá. A lakás, hát ami a lakást illeti, azt bizony elárverezték. Elárverezték írógépestül, sezlonos-tul, az amerikai rendszerű iratszékényestül, szóval mindenestül együtt elárverezték a hitelezők. Nevetve mondja, hogy egy tizedrészét sem kapták meg a hitelezők annak, amennyi a tartozása volt, ellenben vele jót tettek. Lelkes, lendületes előadást tart arról,

hogy alapján véve nincs is szüksége az embernek az otthonra, mert azt a mai viszonyok között egyáltalában nem lehet kibírni; sem költséggel, sem idegekkel. — Reggel korán már csöngettek, mindig szólott a csengő, jöttek a számlával, aztán megint csöngettek, megint számla, megint pénzbeszedő, megint végrehajtó most már legalább vége van — mondja derüsen.

Egy barátjánál alszik az irodában, annak is csak egyetlen albérleti szobája van, de a szüleinél alszik és így éjszakára ő veheti birtokába a pamlagot. Dolgozik ügyvédeknek, albérletbe kap pörököt, amit így keres, elég a kosztra, sőt marad is belőle. Borotválkozni, fürdeni idejár a fürdőbe, a langyos medence, a meleg zuhany, a gőzkamra pótolja a családi élet melegét.

*

„Mindig szólott a csengő“ — és kétségtelen, hogy az egyszerű elektromos masina komoly szociológiai, sőt népegészségügyi problémává duzzadt. Egyre több helyen és egyre többen idegrázkódtatást kapnak a csengő berregésére és ezért sok helyen le is állították a házi csengőket.

Amint a gazdagok leállították az autójukat, csődbejutott polgári háztartások úgy állítják le a csengőjüket.

Mert a csengő vést jelent, számlát, amelyet régen ki kellett volna fizetni, adóintést, végrehajtót, részletet, amik elől az elnémitott csengő barrikádjai mögé huzódnak a földult családi otthonok. Ahol még szól a csengő, olyan riadt kémeleléssel és olyan nehezen nyitnak szájára, nem ajtót, hanem egy kis ablakrést, mint börtönkapukon szokták, de a legtöbb esetben még ezt sem teszik, hanem rejtett függönyrések mögül kémelelik a számlahozók, hitelezők, végrehajtók ellenséges hadállásait. Sokhelyen azonban teljes a némaság, a csengő leállítva és még dörömbölésre sem jelentkezik, mert tudják, hogy más ugysem jöhet, csak pénztkerő.

Igy barrikádozzák el magukat családok, százan, ezren, hihetetlenül sokan és élnek anyagi összeomlásuk lakatlan szigetén számkivetve addig, amig egy napon aztán végképen kiszöknek a társadalomból.

Megszöknek az „édes otthon“-ból.

**Tavaszi női és férfi szövet-
ujdonságok megérkeztek.**

I. SCHUTZ

posztóáruházában.

Legjobb
minőségek.

Legolcsóbb
árakon.

Kérem kirakataimat megtekinteni!!

Fejfájás ellen ROZSNYAY fejpasztilla
Rozsnyay gyógyszerár, Arad.

Szabadság

bizonytalan időre

(Arad.) Zsebtolvaj. Hivatásos, 26 esztendő. Déván született és eddig tizenegyszer volt büntetve. Kis karcsu ember, jóarcu, élénkszemű. Most egy kicsit gyűrött, az arcán is látszik a bőrtöncella, de megberetvélva, kimosdatva olyan mint valami diák. A kezét hátra teszi, hosszú, finom ujjai vannak, ezekkel keresi a kényerét. Ideges, kimasszirozott ujjak, gondozottak, nyugtalanul vibrálóak, bennük van a szakmának minden kelléke, gyakorlottsága. Hivatásos ujjak.



A legutóbbi országos vásáron a Szabadság-téren fogták meg. Az a vád ellene, hogy kivette egy öreg festőmester zsebéből a pénztárcát. Nyomban megfogták, de a pénztárcát nem találták nála. Azt később találták meg egy közeli ponyvasátor aljában. A tárgyalást vezető bíró ránéz, nézi hosszan és olyasmi látszik az arcán, hogy kár ezért a fiuért. Valóban kár. A zsebtolvajlás nehéz szakma, hirtelen elhatározást, nem mindennapi bátorságot és mindenkéféltől ritka ügyességet kíván. Ezen a pályán féltéhetséggel nem lehet semmire sem menni.

Elgondolja az ember, ha ez az élénk, intelligens szemű, jóalakú fiú olyan körülmények közé kerül, hogy tisztességes, kedvének, hajlamainak megfelelő pályán dolgozhatik, egészen bizonyos, hogy kiváló ember lehetett volna belőle. Rezignáltan mondja, hogy nem élnek a szülei, apja-anyja korán elhalt és lehet, hogy itt van a baj. Egy kisvárosi gyermek szülők nélkül mi lehet? Többnyire napszámos csak, kapák-kaszák nehéz igása.

Elfogulatlanul és röviden védekezik, tudja azt már tapasztalatból, hogy a sok beszéd nem használ, mert a törvényszék előtt fontos a bizonyíték.

— Nem csináltam, kérem, én semmit, vásárolni akartam az egyik sátorban és egyszer csak körülfogtak — mondja.

Nem fél, érzik a hangjából, hogy bizik a felmentésben. Hogy nincs ellene elegendő bizonyíték.

Jön a sértett, azt mondja, ő látta maga körül ólálkodni ezt a fiatalembert, de nem tudja, hogy ő vette-e ki a pénztárcát a zsebéből, vagy csak ez volt az érzése. Jönnek a tanúk, akik megfogták, azok is azt mondják, hogy ők nem látták, hogy ez a vádlott lopta volna el a pénztárcát.

A vádlott mosolyog elszántan, fanyarul.

A bíró sem találja elegendőnek a bizonyítékot és felmenti. A vádlott megkönnyebbülten fellélegzik és kinéz az ablakon, odakint süt a nap. Tavasz van és az ucca szabad, de vajjon meddig van mindez az ő számára? Hátha holnap már megint visszahozzák?

Válság a felejtkezés tanyáján

(Bukarest.) Itt minden olyan megnyugtató. Vibrálás nélkül ragyog a neoncsöves fényreklám. A portás ruhája aranyzsinóros, kopásnak nyoma sincs rajta. A ruhatár kabátokkal telt, igaz, hogy ezek között jóval több a kopott. A bárpult mögött a mosolygó, agyonsminkelt arcokból vakító fogsorok villannak elő. A mixer kábitóerejű italkompozíciókat ráz össze. A parkett ragyog a nagy toalettektől, a platinahajak-tól és a hidrogén-hiperoxidtól megfestett szöke loknik és hullámok, a pókhálós selyemharisnyák, a hus hullámzó ritmikája, a tánc, a fehérítőtől villódzó dekoltázsok kavargó, mozgó színtoltjai mintha egy egészséges élet virgonc szívdobogását jelentenék.



A jazz jókedvű, a pincérek futkosnak, a páholysorok kirakatában vidám arcok. Tánc, ének, dal. Lány és pattogó ritmus rózsaszín szédület. Az idegek zsongásában, a bujkáló ösztönök forróságában, az erotika tüzelésében kipirulnak az arcok, a torkok szomjazzák az italt és az erek szélesre tágult országútján harsogva rohan végig a láz.

Mégis mindez csak látszat, külsőség. A felejtkezés tanyáin költséges a mámoradag. A bárók a válság szédületében, a bukással küzdenek. A fehér toalettben hajladozó konzumnó muszájából gyártott hangulat-vidámsággal, az arcára fagyott mosollyal ringatja magát a parketten. Kezei motoláznak a levegőben, mintha jókedvében nem tudná, hogy mit tegyen. Dallamtöredékeket dudol, pattint az ujjával és szép, fehér ruhájában, fiatal testének élénk mozgásával maga a megtestesült hangulat. Pedig itt mindenki tudja róla, hogy három nappal ezelőtt öngyilkos akart lenni, hogy nyomorog és csalódott, hogy tele van bajjal. Mellette egy vékony leány táncol, fekete szemei alatt mély árnyékok. Azokat nem a szén rajzolta oda, hanem a romboló kábitószer, a kokain. Itt nagy keletje van a fehér méregnek, amely csillogóbbá teszi a szemet, rózsaszínű fátylé tereget a gondolkodó agy elé és a tudatból kiirtja a gondokat.

Ha tüzetesebben figyelünk, látjuk, hogy a vendégek jó-része két órával ezelőtt rendelt és rég kihült fekete kávé vagy kis pohár konyak mellett hervadozik, csak játsza a könnyelmű bárlátogatót, csak a külszint őrzi, hogy még „állandó vendég” itt. Nagyobb asztaloknál szövetkezetek alakulnak, a fizetővel való hosszas tárgyalások után, egy üveg pezsgőre és a tánc után a konzumnők mehetnek a helyükre, nem nagyon engedik őket az asztalokhoz, mert a társaságpenzt nem birják.

A jazz előtt ott ül a habitué, benfentes mosolyával a feketebajszos, kövér bankár, aki évekkal ezelőtt kis vagyono-

kat vert itt el és most mindenki tudja róla, hogy sokkal közelebb van a rabszállító autóhoz, mint rég elárverezett limuzinjéhez.

A bendzsó csörömpöl, a húrok szaggatása sikit, a szaksofón büvösen danol, a susaphon öblösen dörmög, az acélseprő sejtelmesen vágódik a dobra és úgy kopog mint az eső, a hangtölcsérből fáradt torok torzított angol és német szövegeket recseg és a parketten járja a bigin.

A bár válságban, a jazz lealkonyodóban. Ezek az évek a jazz utolsó hullámveréseit jelentik. Az idegek rángatózás^a ma már nem vonz, az emberek elfásult idegzetének ez a ritmus már nem üdülés. A jazznak előföltétele feszült idegrendszer volt, amit a háboru utáni állapotok teremtettek meg. A mai ernyedtség nem vetülhet ki ilyen ritmusokban. A jazz tulajdonképpeni fejlődése megállt, új ötletek nem jelentkeznek, csak a régi számok peregnek. Már csak valami olyasmi jöhet, ami karakterizálhatja a mai fásultságot, ami fölelem^a az embert. Csak a nagy alkotóművészek hozhatnak fordulatot, akik majd kifejezik a mai embert és az új eszméiket, érett alkotásokban, fölmagasztosítják.



Tapsolnak egy táncosnőnek, akiről tudjuk, hogy este az operettszínházban dolgozik hatvan leírt, onnan jön ide, hogy robotoljon hajnali ötig. Mellettünk egy konzumnő sirdogálva panaszozza társnőjének, hogy félórát késett, nem írhatta alá idejében az ivet és levontak tőle ötven leírt. A ruhája csillog, a frizurája tökéletes, ha táncra kéri mosolyog, áradozóan kedves és belül keservesen siratja a nagy pénzt, az ötven leírt.

Szállanak a préselt papírból készült fehér labdák, röppen a szerpentin és a kávébarnába öltözött fiu térdenállva, hajladozva, hasoncsuszva óvakodja körül a táncosokat, hogy kosárba szedje a földrehullott játékos papirosokat. Izzad a nehéz munkában a folytonos hajoldozástól. Mintha répat egyelne a gépvetés után a tavaszi földeken. Arca vörösre puffad a melegtől, de lankadatlanul kutatja a játékokat, amelyek mihelyt a parketre estek, csak szemetet és akadályt jelentenek. És amint iparkodik, hogy összekotorjon újabb zsákmányra valót, a táncoslábak itt is, ott is a fejére lépnek és izzadt homlokán karcsu topánkák talpa itatják fel a veritéket. A fiu akinek a fejére lépnek, kuszik, csuszkál tovább, hogy tiszta és szabad legyen a parkett és letiprott fejt semki sem veszi észre...

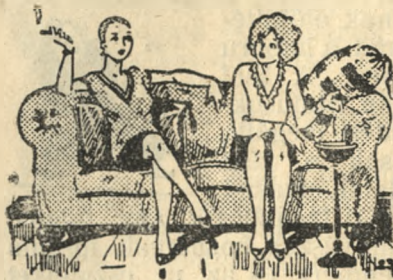
Minél cifrább, annál groteszkebb a halódó bár, önmagát ismétlő jazzával, fásult, egyre fogyó közönségével, csinált csillogásával, amelyet képzeletben begörbített, husra éhes karmaival megkarol a parázna griffmadár. A jólét maszkjából már lepattogzanak a színek, az átizzadt, elrongyolódott maszk láthatóvá teszi a sirásra hajló szemeket és a bártündérek éppen úgy koplálnak, mint azok, akik az uccáról vágódva tekintenek a napfényes ragyogás felé:

Ketten beszélnek.

Pletyka, mely minden időben, minden szalon sarkában lejátszódik

(Arad). Ejnye, most jut eszembe: ezt a történetet meg is lehetne írni.

Ezt, amit tegnapelőtt az én Jancsi barátom mesélt nekem a Kláriról, az Annusról, meg a párisi divatlapról. Becsületszavamra, egész jó kis cikk lenne belőle, ha egy kicsit felcifrálnám az esetet.



Előbb azonban mindenesetre lássuk csak: hogy is volt a dolog tulajdonképpen, felcifrálás és hozzátoldás nélkül, majd aztán a végén egy kicsit felcifráljuk.

Hát először is ugyebár, az én Jancsim felesége, az Annus, aki lakik Arad, Apponyi körút kilencvenhét alatt, kölcsön kapott egy finom és drága párisi

divatlapot a barátnőjétől, Kláritól, aki lakik ugyancsak Aradon, Tökölyi-tér negyvenhat.

Ez a Klári. Tökölyi-tér negyvenhat, azzal adta oda a divatlapot Annusnak, aki lakik Apponyi körút kilencvenhét, hogy nagyon vigyázzon rá, mert egyrészt kétszáznegyven leibe került, másrészt a legujabb párisi kreációk lévén benne, igazán nem szeretné, ha a kezébe kapná és lemásolná azt fű-fa-virág és az egész világ.

Mire Annus megnézte a lapot, igen kéjesen el is ábrándozott rajta és nem is mutatta senkinek, csak a nővéréreinek, aki lakik Boros Béni-tér 56 alatt és aki addig kunyerált neki, amíg Annus kölcsön nem adta neki egy napra, ami nagyon helyes is volt, mert ugyebár egy ilyen apró szivességet egy nővértől megtagadni kegyetlenség?

De már most az ugy volt, hogy Annusnak Kláritól kölcsönkapott lapot vissza kellett volna kapni másnap délben a nővéréától, Boros Béni-tér ötvenhat, mert ő is csak két napra kapta a Kláritól, Tököly-tér negyvenhat.

Azonban nem kapta vissza és ennél fogva odatelefonált a sarki fűszeres utján a nővérének, Boros Béni-tér ötvenhat, hogy mi van a divatlappal?

Tavaszi cipő különlegességek nagy választékban, legolcsóbban

Apponyi Testvéreknél

Arad, Bul. Reg. Ferdinand — (a városházával szemben)

Mire a nővér azt válaszolta neki, hogy: ne haragudj Nusikám, de azt a lapot én egy fél napra kölcsönadtam egy barátnőmnek, aki itt lakik a szomszédban, a Textilgyárban, az egyik igazgató felesége.

Most Annus felvilágosította a nővérét, hogy azt a divatlapot ő is úgy kapta kölcsön Kláritól, ennél fogva a nővér azonnal szerezze vissza a barátnőtől, mire a nővér telefonált is a barátnőnek, ki a Textilbe, aki azt mondta, hogy azonnal visszaküldi a lapot, elég kár, hogy neki nem mondták, hogy ez olyan sürgős, mert ő egy félórája kölcsönadta a nővérének, aki lakik a Szabadságtér kettő alatt.

Aminél fogva Textilgyári Barátnő telefonált a nővérének, a szomszéd szállító-cég közvetítésével, Szabadság-tér kettő alá, hogy most már a rövidség kedvéért ne neki adja vissza a lapot, hanem küldje el Jancsi feleségének, Annusnak, Apponyi körut kilencvenhét, első emelet kettő.

Szabadság-téri Barátnő-Nővér lelkiismeretes hölgy lévén, el is vitte a divatlapot azonnal arra a helyre, amit neki telefonon bementak, a baj mindössze az volt, hogy ő a telefonon nem úgy értette, hogy Apponyi körut kilencvenhét, hanem úgy, hogy kilencvennégy.

Mire bevitte a kilencvennégy alá a házmesternek és szigorúan meghagyta neki, hogy vigye fel az első emelet kettő alá.

Aminek következtében a divatlap egyáltalán nem érkezett meg a Jancsiné kezei közé, mire az telefonált a nővérének, az a barátnőjének, az az ő Szabadság-téri nővérének, aki csodálkozva mondta, hogy nem érti: ő leadta a házmesternek, hogy az adja fel.

Mire Jancsiné, Annus, megkérdezte a saját házmesterét, hogy kapott-e divatlapot és amidőn kiderült, hogy nem kapott, odatelefonált a nővérének, hogy telefonáljon a barátnőjének, aki tudja meg a Szabadság-téri nővérétől, hogy miféle házmester kapta meg azt a divatlapot?

Ekkor derült ki, hogy a kilencvennégybeli házmester, amivel a dolog lényegesen egyszerűsödött.

Annus az Apponyi körut kilencvenhét alól átment az Apponyi körut kilencvennégy alá és megkérdezte a házmestert, hogy nem kapott-e a napokban egy divatlapot?

Mire a házmester azt mondta, hogy dehogynem kérem, fel is adtam az első emelet kettő alá, úgy, ahogy nekem mondták. Minekutána Jancsiné, másnéven Annus, felment az Apponyi körut kilencvennégy első emelet kettő alá és ott kicsit zavartan csengetett be, mert fogalma se volt arról, hogy vajjon ki lakhatik ott?

Az ugyanis van úgy néha, még olyan kisebb városokban is, mint Arad, hogy az, aki a kilencvenhétben lakik az első emelet kettő alatt, mint Annus, az még egyáltalában nem

Orvosi kozmetikai intézet Arad, Str. Románului 10.
Szőrtelenítés, szemölcs-eltávolítás, arcápolás (bérletben is). Esti kikészítés. Külön tisztviselői árak.

biztos, hogy ismeri azt, aki a kilencvennégyben lakik, habár csak az első emelet kettő alatt.

Na de szerencsére itt egy rendkívül megnyerő külsejű, mosolygó hölgy nyitott ajtót, aki rögtön az első kérdésre megmondta, hogy igen, hogyne, neki feladott tegnap a ház-mester egy divatlapot, de ő persze, nem tudva, hogy a lap honnan való, mindenestre kölcsön adta a nővérének, akit bizonyára nagyon érdekelni fog a dolog, mert divatszalonja van Pankotán, de feltétlenül visszafogja hozni a lapot, mert minden héten kétszer beszkokott jönni Aradra.

Igy történt azután, hogy a Klári párisi divatlapjából, lakik Arad, Tököly-tér negyvenhat, most egy egész sereg pankotai hölgy kapott igen csinos kreációkat, ami válják valamennyiük kedves egészségére ugyan, de azért, azt hiszem, hogy Klári asszony nem kimondottan e célból hozatta a lapot Párisból, diszkréció mellett, kétszáznegyven leiért.

Ez a történet, Hölgyeim és Uraim, amit meg akartam volna írni és aztán a végén egy kicsit felcifrázni, de sajnos, úgy találok, hogy már eddig is tulságosan cifra.

Ez az, amire az ember azt mondja: ha nem történt volna meg, magam sem hinném el.

És ugyancsak ez az, amiről Önök, dacára a legkomolyabb tisztí becületszavamnak, mégse fogják elhinni, hogy nem én találtam ki, hanem tényleg így történt.

Pedig még a nevek és a házszámok is szórol-szóra igazak

Bevásárlási köruton

három leiel a retikülben. — Adóalany, aki megkontrázta a monopolt

(Arad). A gazdasági válság stabilizálódott és ebben az évek óta tartó válságban már köznapi frázissá vált a pénzhíányról, a nyomorról, a fogyasztás kríziséről beszélni, írni és gondolkozni. Az emberek tulnyomó része kába bénaságban várja, hogy felderüljön végre újra az ég és kisüssön a konjunktúra napja. Mégis vannak olyan feltűnő esetek, amelyeket a kronikásnak fel kell jegyeznie már csak azért is, hogy néhány év múlva, amikor a számum elmúlt a fejünk fölül, elolvassuk és azokból megállapíthassuk, mi is történt, milyen viszonyok voltak Aradon az Ur 1933 esztendejében.



A minap egyik főtéri üzletbe jólöltözött uriaszony lépett be és egy jumpert akart vásárolni. A segédek készséggel álltak a „vevő“ rendelkezésére és szolgálatkészen mutatták be az urinőnek a legkülönbözőbb mintájú és minőségű jumpe-reket. A válogatós hölgy lerakatta az egész pultot és több, mint félóráig szemlélgette a különböző kötött kabátokat, mig

végre talált egy kedvére való darabot. A jumperért 190 lejt kértek, mire hosszas alkudozás indult meg a hölgy a segédek és kereskedő között. Ujabb félóra telt el. Az uriasszony 120 lejes maximális árat ígért a jumperért, azonban a kereskedő ezen az áron nem adhatta azt oda, mert neki magának többbe került. Az urinő erre elállt a vételtől és eltávozott. A kereskedő és segédei már hozzászótkak az ilyesmihez és csendes magadással elkezdtek visszarakosgatni a rengeteg holmit mely az egész pultot elfoglalta. Amikor elkészültek a munkával, a pulton megtalálták az uriasszony retiküljét... Miután sem a kereskedő, sem segédei nem ismerték a válogatós uriasszonyt, nem tudták, hogyan juttassák el neki a retikült. A kereskedő elhatározta, hogy felnyitja, hátha van benne névjegy, vagy levél, amiből megállapíthatná az urinő lakását és nevét... Most következik a csattanó, amiért ezt a mindennapi történetet érdemes volt megírni... A retikülben egy zsebkendő és három lej készpénz volt... Tablo...

A csufos véget ért Kreuger gyufakirály romániai vállalatával kötött szerződés hátrányairól sokat értekeztek már nálunk, mert ez okozta a gyufa horribilis drágaságát. A három lejes gyufaár mérsékléséről most már a gyufakonzorcium is gondolkozik, mert annyira lecsökkent a fogyasztás ebben az elsőrendű közszükségleti cikkben, hogy nem fizetődik Romániában gyufát gyártani és forgalomba hozni. Hiába állapították meg az öngyújtók árát is emeletnyi magasságban, úgy, hogy a legközönségesebb fajta monopolöngyújtó 380 lejbe kerül, a közönség mégsem vesz gyufát, igaz, hogy öngyújtót sem, hanem úgy segít magán, ahogy tud. Amióta ilyen drága a gyufa, senkisé sem tekinti molesztálásnak, ha tüzet kérnek tőle az uccán, mert tudja, hogy minden szál megtakarított gyufa figyelmeztető jel a gyufakartell diktátorainak, hogy nem lehet a közönséget a végletekig kihasználni. A falusi házakban úgy őrzik a parazsat, mint valamikor a kőkorszakban és újra használatba került a már-már elfeledett tapló és tüzkő a pipás gazdák körében. Mindezek ellenére feltűnést keltett az aradi korzón az az ur, aki a Központi szálloda előtt nagyító üveget vett elő és a nap felé tartotta olyanformán, hogy a sugarak pipájába gyűltek össze. A járókelők megálltak és figyelték, sikerül-e a kísérlet, a gyufatröszt újabb megkárosítása, amit nem tilthat el semmiféle monopoltörvény. Pár pillanat telt csak el a várakozásban, mert a pipa végén csakhamar megjelent egy kis szikra, majd kósza füstfelhőcske emelkedett az ég felé. Egy szippantás és a pipa vigan füstölgött. A közönség megelegedetten mosolygott, a modern Prometheus pedig zsebébe sülyesztette nagyító üvegét és derülten pöfékelve ballagott tovább. A tavaszi nap is nevetett az égen, bizonyára ő is örült az emberek leleményességén, ami azt is bizonyítja, hogy mégisincs veszve minden: lesz még ünnep a világon...

(t.)

A kis tolvajok sorsa...

(Nagyvárad). Ezek a vádlottak már születésük előtt éhesek voltak. Háborus gyermekek, éppen abból az időből, amikor éjszakánként hosszú sorok húzódtak meg az élelmiszerboltok előtt és csak nagy küzdelemmel lehetett hozzájutni egy kis kukoricakenyérhez. Éhes volt az anyjuk, amikor születtek és éhesek voltak ők, talán soha nem is laktak jól. Igaz, egyszer jól laktak sonkával és azért vannak most a bíróság előtt. Három fiú, csak éppen átlépték azt a kort, ameddig a gyermekbírósághoz tartoztak volna, a harmadik, még át sem lépte, de a többiekre való tekintettel ő is idekerült. Hosszu, sovány fiúk, 18—19 évesek, horpadthasúak, rongyosak és munkanélküliek. A bőrük színéről, a csontjaikról lehet látni, hogy hig leveseken nőttek fel, népkonyhai akcióebédeken, hogy terített asztalhoz, bő ebédhez talán még ünnepnap sem ülhettek és így érthető, hogy fiatalságuk és kiehezettséjük minden vágyával áhitoztak valami pompás lakoma után.



Rendes uton nem tudtak hozzájutni, hát betörték. Betörték egy külvárosi hentesüzletbe és elvitték vagy öt sonkát és még néhány darab szalonnát. Először azonban az üzletben belakmározta, nyomban megettek egy egész sonkát, jókora mennyiségű virstlit és még egyéb holmikát is. Azután csomagolták össze a zsákmányt.

Megfogták őket. Egy épülő külvárosi ház udvarán nagyban ment a sonkaevés, amikor a rendőr rajtuküött. Éhes, külvárosi fiúk éppen sonkaevőversenyt rendeztek, amikor az igazságszolgáltatás keze lesújtott rájuk. Nem tagadják a betörést, a sonkaevést sem és amikor a s nkáról beszélnek, a szemük felragyog. A zsákmány nagyrészét elfogyasztották, csak egy darab szalonnát találtak meg náluk.

Jön a károsult, éppen ellentétük, idős és kövér, de látszik az arcán, hogy nem haragszik, nem vette tulságosan szívére a sonkák elzsákmányolását.

— Volt ott pénz is, meg egyéb értékek is, de ahhoz nem nyultak — mondja a károsult, aki egyébként kijelenti, hogy nem kívánja a vádlottak megbüntetését.

— Mi csak enni akarunk, nem vagyunk mi tolvajok — mondja az egyik vádlott önérzetesen és a bizarr védekezés hallatára a bíró is elmosolyodik.

A két nagyobbat fejenként ötnapi fogházra ítélik, éppen ennyi ideig voltak letartóztatásban, a harmadikat, a kiskorut próbaidőre bocsátja a bíró. Megnyugszanak az ítéletben, látszik az arcukon, hogy a büntetést és a sonkaevés gyönyörét egybevetve, nyereséggel kerültek ki az ügyből.

Egyszer életükben jóllaktak...

Bohn gyártmányu üreges „Ultrasajt“ téglá és mindenmű
cserép gyári áron kizárólag
Kornis Testvérek R. T.nál Arad, Str. Alexandri 1. (Volt Salacz-
ucca) Telefon 501.

Egy kis ballépés ---

v á r a t l a n h a p p y e n d d e l

(Arad). Cecilia szegény lány. Szegény, de elegáns. Fiatal és csinos és két ezer lei fizetése van egy aradi vállalatnál. Tavaszki kabátja kifogástalan és kis sapkája úgy áll nem is a fején, hanem arca féloldalán, hogy való-sággal fizikai rejtély, hogyan állhat meg. A törvényszék egyik tanácsa előtt áll ok-irathamisítás vadjával terheltén és a zord helyzethez illően, ijedt, bánatos az arca. A selyem miatt került ide Cecilia, egy ruhára való selyem vitte kísértésbe és sodorta bün-be. A selyemruhát minden áron meg akarta szerezni, pénze azonban nem volt hozzá s a hitele is kimerült már, tehát egyik kolleganője nevére hamisított utalványt és ezzel vásárolt egy ismert divatárubázban egy selyemruhára valót.



Az utalványt nem ő állította ki, hanem óvatosságból az anyjával iratta alá és most az anyja is itt van, mint büntárs a törvényszék előtt. Ő kissé hervadt, szomorú asszony és csendesen könnyezik, de a leány nem, a leány erősebb, mint az anyja, ő már megszokta korán, hogy az élet harc és különösen nehéz küzdelemmel lehet megszerezni az elegáns ruhákat. Ő, az ilyen leányok emberfölöttien önfeláldozók és merészek, ha egy szép ruháról van szó. A legkevesebb, hogy lemondanak az enivalóról, ami amugy sem fontos, — egy-két narancs, egy kis vajaskenyér, — a fő, hogy a ruha szépen omoljon, a harisnya fészüljön és a nyaksál vidáman lengjen. A havi kétezerből mindezeket a vágyakat kielégíteni nagyon nehéz dolog, különösen akkor, ha a fizetés nagyrészt haza kell adni házbérre, az öccsének tandíjra miegymásra. Oda kell adni, mert a mama veszekszik, sir és más-különbben nem lehet otthon megmaradni és hova menjen... És az egész szerencsétlen életet csak úgy lehet elviselni, ha legalább rendesen öltözködik az ember, hogy az uccán vagy a cukrászdában esetleg átutazó missznek nézzék, aki gondtalan és blazirtan szórakozik.

Tagad, ügyesen védekezik, merészen, a kacér sapkás fejét bátran hátravetve, miközben az anyja aggodalmasan és könnybeuszó szemekkel néz leányára. Az anyja, akiről lesír-a titkolt szegénység és amint lehuzza stoppolt keztyűjét, a hervadt, vörösés kezei elárulják, hogy ő mosogat és főz,

Cipő

különlegességeket
legolcsóbban
vásárolhat

LÉVAI ÉS SZIGETI

cipőárubázában
színház főbejáratával szemben

esetleg surol is. Szomorú alakjáról árad a kétszobás lakás s özvegyasszony-életek minden gondja áporodott örömtelensége, a gyermekekért való aggodalma, amely sűrű ráncokat húz a szemöldök alá. Ő nem tudta, mit irat vele alá a leánya — és hangja olyan őszintén reszket, hogy el kellett hinni neki.

Ceciliát egy hónapi fogházra ítélik, de az ítélet végrehajtását felfüggesztik abban a reményben, hogy megjavul.

Mennyivel nagyobb remény lenne erre, ha duplájára emelnék a fizetését...

A Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság mérlege

A Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt. most tette közzé 1932 évre szóló zárszámadásait az év végén kimutatott

50 millió lejnél nagyobb készpénz készlete —

szemben az 1931 év végén kimutatott 37 millióval — 13 millió lejjel abszolút magasabb, mint az 1931 év végén.

A mérlegből a következő tételek emelendők ki:

A betétállomány 1932 év végén 225.6 millió lej volt, az 1931 év végén kimutatott 272.3 millió lejjel szemben.

A Nemzeti Banknál fennálló obligója az intézetnek az elmúlt év végén 25.2 millió lej volt, szemben az előző év végén kimutatott 29.1 millió lejjel. A hitelezők összege a mérlegben 38.4 millió lejjel szerepel (szemben 34.1 millióval az 1931. év végén).

A mérleg aktív-oldalán a

pénztárállománynak 50 millió lejre való emelkedéséről már előbb volt szó. A váltóállomány a betétcsökkenésnek megfelelően arányosan az 1931 évben kimutatott 231.4 millió lejről 181.1 millió lejre csökkent. Az adósoknak 191.1 millió lej összegű tétele az előző évvel szemben csak csekély változást tüntet fel, ami arra a körülményre vezetendő vissza, hogy a bank régi kereskedő-ügyfeleinek rövid lejáratu hitelekkel az elmúlt évben is rendelkezésre állt. Az adósok tételén belül a bank érdekköréhez tartozó vállalatok tartozása tovább csökkenést mutat.

Az 1932 üzletév 5,093,883.— lej tiszta nyereséggel zárul, úgyhogy az 1931 évről elővezetett 2,985,673.— lej nyereségáthozattal együtt 8,079,557.— lej áll rendelkezésre, melynek felhasználása felett az április végén tartandó közgyűlés fog határozni. (x)

M U Z S A Y N Á L

színházzal szemben. **Tavaszi öltönyök és kabátok. Trench-coat.** Nem gyári áru! Minden drb. saját készítmény. Mielőtt bárhol vásárol, keressen fel. Merkur bevásárlási könyvre 6 havi hitel.

Ily késő éjszaka, Szemfülessy?

— Igen, drága szerkesztő ur, kapus-zárás után jöttem, amint látja!

— Talán kapuzárás után, Szemfülessy?

— Nem, nem, én jól mondtam, kapus-zárás után! Vagy talán nem méltóztatik ismerni azt a bájos kis esetet a kis kapussal, aki nagy sapkával jár? — Ne beszéljen rébuszokban, Szemfülessy, mesélje el az esetet.

— Nem akarom Ádám és Évánál kezdeni és így csak röviden adom elő a dolgot. Volt egyszer egy szimpatikus kapusa az egyik aradi egyesületnek, akinek — hogy nehezebben lehessen ráismerni — a lapos labdák voltak a specialitásai. A kitűnő kapus már jó néhány hónappal ezelőtt a futballisták eldorádójába távozott, de azóta többször tett apróbb látogatásokat Aradon. Rendszerint egyedül jött és másod-, sőt néha harmadmagával távozott. Az utitárs mindig egy-egy kitűnő futballista volt. Sőt! A legutóbbi háromtagú transportot is ő szállította a megrendelő cégnek. Ez azután sok volt



régi aradi egyesületének, miután a három grácia éppen a kapus volt egyesületéből került ki és az egyesület volt kapusát többbizbeni játékoscsábitás vétsége miatt kizárta tagjai sorából. Elrettentő példa azok számára, akik a jövőben játékosokat akarnak csábitani!

— Tud valami érdekeset?

— Van egy jogi problémám.

— Halljuk!

— Adva van két kereskedő, akik a — meta üzletet kötnek. Az egyik elutazik és árut vesz, a másik is elutazik és árut vesz. Mindketten eladják az árut, az egyik keres rajta, mondjuk 3000 lejt, a másik ráfizet 7000 lejt. Amelyik keresett, természetesen a másik deficitjének felét megtéríti. Bizonyos idő után a veszítő kereskedőnek vevője visszaadja az árut, az az üzlet visszamegy, de a kereskedő a meta társának nem akarja visszatéríteni a neki megtérített félösszeget, jöllehet a veszteség eliminálódott. Kinek van igaza?

— Miért mesélte el nekem ezt?

— Hogy legyen min gondolkoznia, szerkesztő urnak! A viszontlátásra...

w

Utazás előtt

ne felejtse el megvenni az Erdélyi Élet legújabb számát.



AZ **ARADI KÖZLÖNY**



Erdély legrégebb, legolvasottabb és legelterjedtebb napilapja!

Politika

az Erdélyi Élet görbe tükrében

— Van-e valami mentség arra, hogy megint magas állású személyiségek szerepelnek a Skoda-botrányban?

A bíró haragosan rászól Kohnra, aki lopással van vádolva:

— Hallja, maga megátalkodott gazember, maga nemcsak hogy lop, de még a maguk szent ünnepnapján: szombaton is lop?

— Nagyságos bíró ur, — mentegetődzik Kohn — én zsidó vagyok ugyan, de nem vagyok ortodox.

.....

— Mi az oka annak, hogy hosszabb idő óta senksem lépett be a Cuza-pártba?

Kohn a feleségével Tápióbütyökre utazik. Az egyik állomás előtt Kohnné megszólal:

— Látod, Móric, hogy változnak az idők. Azelőtt, amikor utaztunk és a vonat egy állomáson megállt, azt mondtad:

— Ne menj az ablakhoz, Herminkám drágám, mert ha az utasok meglátnak, mind ide akarnak majd beszállni.

— Na és most?

— Most azt mondd: dugd ki a képedet, Herminkám, nehogy valaki észálljon.

.....

— Egy olyan felháborító panamában, mint a Skoda-ügy, tud-e a vizsgálat teljes és megnyugtató eredményt produkálni?

Kohn lehorgasztott fejjel megy az uccán. Szembe jön vele barátja, a Grün, aki megkérdi tőle, hogy mi baja?

— Kérlek, — panaszkodik Kohn — a feleségem már régóta gyanus nekem és nem vagyok képes rajtacsipni.

— Hogy-hogy?

— A napokban például észrevettem, hogy a feleségem a kapunk előtt beszállt egy taxiba, amelyben már bent ült egy fiatalember és elhajtottak. Én beültem egy másik taxiba és utánuk hajtottam. Egy kis külvárosi szálloda előtt kiszálltak, megtudtam a portástól, hogy a harminchatos számú szobát vették ki és én kivettem a harminchetest. A kulcslyukon keresztül még láttam, amint a fiatalember levetette a kabátját, aztán krach: a feleségem eloltotta a villanyt és én nem láthattam semmit.

Mindenki figyelmébe! Magyar okiratok román nyelvre való hiteles fordítását, kérvények, beadványok és nyomtatványok román szövegezését és fordítások hitelesítését eszközli: **MITRA I. SÁNDOR** törvényszéki hites román- és magyar-román fordító és tolmács. Arad, Bulevardul Regele Ferdinand No. 5. (Az udvarban jobbra)

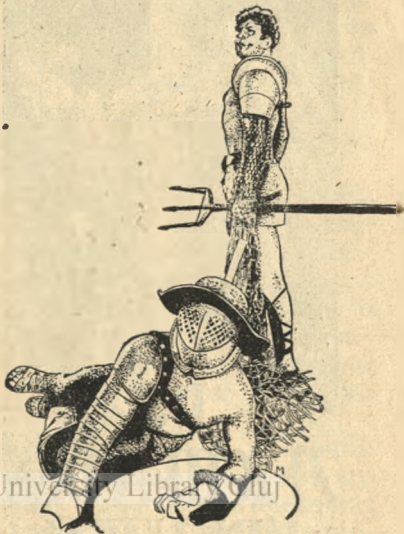
MŰVÉSZI ESEMÉNYEK

A HANGOSFILM VILÁGÁBAN

AVE CAESAR

(A kereszt jegyében)

Amerikai hangos film. Cecil B. de Mille a rendező. A Paramount stúdiójában készült. Nero kora, keresztényüldözés, a római arénában lezajló szörnyű, embertelen kereszténymészárlás, — dermesztő hűségü képek. csodálatosan nagyszerű tömegjelenetek, idillikus szerelmi jelenetek. Marcus Superbus és Marcia között, Nero feminin elomlása, tébolya, Poppeae császárné szemérmetlen, buja paráznasága, pompás rendezés, vagyontérő kiállítás, ime: az Ave Caesar. Nagy, idegborzongatóan hü riport egy feledésbe merült és a világ színpadáról letűnt kor megtörtént eseményeiről. Mindez: a pénz tékozló pazarlásával, a fény, a pompa, a gazdaság, a — borzalom özönlésével, Cecil B. de Mille karmesteri pálcájának irányításával, olyan képek végetérhetetlen sorával, amelyek felejthetetlenek s a felidézett borzalmak tömegével — döbbenetesekek. Ezt a filmet érdemes végignézni azoknak, akik tudnak és mernek is a múltba nézni, különösen ma, ami kor pillanatról pillanatra újabb rémségek születnek és pusztítanak, sokszor a legvéresebb és legdrámaibb multat is felülmuló méretekben. — Kitűnő film. Valóban csak idegek kérdése,



A kereszt jegyében



A kereszt jegyében

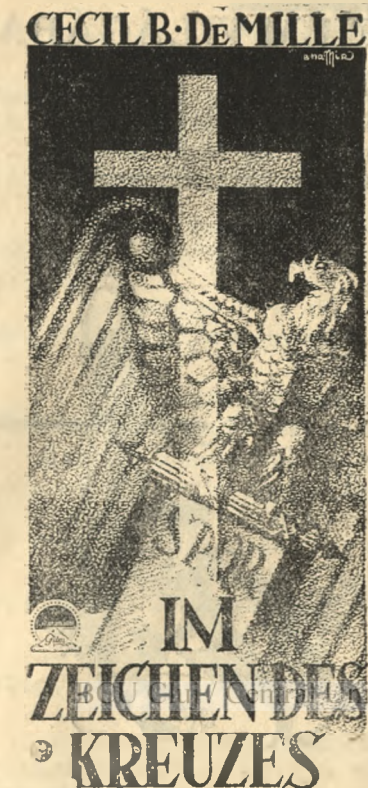
hogy ki milyen mértékben tudja élvezni, vagy megnézni. Az Ave Caesar filmmel kapcsolatban, amely e pillanatban

nagy sikerrel szalad az amerikai mozik vásznán és amely rövidesen nálunk is bemutatásra kerül, — igen érdekes statisztikai adatok kerültek a nyilvánosságra a Film News hasábjain.

A statisztikai kimutatás szerint ehhez a monumentális filmprodukciónhoz több mint negyedmillió méter negatív filmet használtak el. A Nero császár korában játszódó filmen pontosan 10.105 színész szerepelt a statisztikákkal együtt, A film összes költségei, a scenáriummal, rendezővel, tervezőkkel, építészekkel, zenészekkel, színészekkel, statisztikákkal, állatszelistákkal, vadállatokkal, díszletekkel, biztosítással, reklámmal, kosztümökkel, ékszerekkel, kártérítésekkel, világítással és technikai személyzettel együtt három és fél millió dollárt tesznek ki.

A filmen 12 him és 18 nőstény nubiai oroszlán „játszik” a nagy cirkuszjelenetben, ezenkívül 15 tigris, 20 elefánt és 16 hatalmas krokodil.

A film négy sztárja négy nemzetiséghez tartozik. Nero: Charles Laughton — londoni



A kereszt jegyében

színész. Elissa Landi — egy fiatal keresztény leány — olasz származású. Poppeae, Caesar felesége: Claudette Colbert — francia. Végül Marcus Superbus, Róma prefektusa: Frederic March — amerikai.

Arsene Lupin

Maurice Leblanc halhatatlan szélhámosa most először jelenik meg filmen a közönség előtt, mely a híres regénysorozatból már régen megszerette ezt az alakot. Sokan megpróbálták már utánozni Leblanc figuráját és meseszövegét, de ez eddig senkinek sem sikerült a bűnügyi irodalom nagyjai és kicsinyei közül. Mélán kutathatjuk tehát, hogy mi teszi vonzóvá és érdekessé Arsene Lupin kalandjait, még Wallace és a többi bűnügyi regényíró bonyolult és izgalmas története után is?

Arsene Lupin alakjában van valami, ami szimpatikussá teszi, ugyhogy minden bünténye dacára, a közönség mindig



vele érez és nem az üldöző rendőrség és detektívek seregével. Arsene Lupin sohasem gyilkol és nem kártékonytagja az emberi társadalomnak, mert bár összeütközésbe kerül a büntető törvénykönyvvel, ezt mindig valamely nemesebb cél érdekében teszi. Nem keres magának túlzott anyagi hasznot sem, de mindig segít valakin, akivel igazságtalanság történt, amit a földi igazságszolgáltatás nem hozhat helyre. Arsene Lupin alakja a modern betyáréval azonos és szinte szükséges volt ezt megalkotni. Rózsa Sándorral is együttéreztek az egyszerűbb emberek, mert csak gazdagokat fosztott ki és mindig jótékonytárgyat gyakorolt a szegényekkel szemben. A betyárromantikát ez magyarázza meg, ezért rejtegették a betyárokat a parasztok mindig a pandurok elől. Ez a szociális mag játszsa a döntő szerepet Arsene Lupin kalandjaiban is, ez adja meg nagy népszerűségük magyarázatát.

Különösen érdekes az a történet, mely Arsene Lupint, mint párisi detektív főnököt mutatja be, mely állást a regény szerint hat évig töltötte be a legnagyobb tehetséggel és pontossággal, úgyhogy senkisé gyanította, hogy a népszerű detektív főnök nem más, mint az üldözött szélhámos. Ezt is csak azért tette, mert csak így küzdhetett kellő erővel ellenségei, egy bünszövetkezet tagjai ellen, akiket ártalmatlanná is tett. Amikor önmagát leleplezi, senkisé hiszi el neki, amit mond.

Mégegy motivum van, ami a közönség előtt félistenné avatta Arsene Lupin alakját. Ez pedig nem más, minthogy minden ugynevezett büntetőterőről előre értesítette az újságokat és így a rendőrséget is. Nem titokban, hanem gondosan előkészítve és egyenlőtlen eszközökkel küzdött a rendőrség ellen. Ez adja meg cselekedeteinek sportszerű jellegét és közönségben felkelti az érdeklődést, a verseny iránt, melyben mindig a szélhámosnak drukkoltak és sohasem a detektíveknek. A céltudatosság és szervezés mintapéldája minden cselekedete, ezért érdekes és izgalmas Arsene Lupin minden kalandja.

Maurice Leblanc sokáig huzódott attól hogy regényeit filmre vigyék, mert félt tőle hogy nem tudják visszaadni a mozivászonon, amit ő a könyvekben tehetségesen és tökéletesen megalkotott. Amikor azonban a legnagyobb amerikai

— **A Nemzetközi áruclearing társaság „Cagero“ S. A. R. Bukarest,** amely az Internationale Waren Clearing Gesellschaft Berlin-Bremen romániai főmegbízottja, irodáját Bulevardul Regina Maria (Andrássy-tér 17. sz. alatt (Réthy-ház) I. emelet, Aradon is megnyitotta. Ez a nemzetközi áruclearing vállalat rendkívül gyorsan és tökéletes precizitással látja el az áruexport és import üzletek, pénzügyi és egyéb lebonyolítását, s ezáltal az importőröknek a bárhol lévő külföldi fizetések teljesítése, az exportőröknek az ugyan csak bárhol elfekvő külföldi követelések hozzájárulása tekintetében a legmesszebbmenő könnyítéseket és előnyöket tudja nyújtani.

filmvállalat tüneményes ajánlatot tett neki, nem állhatott tovább ellent és átengedte Arsene Lupin kalandjait a mozinak.

A híres amerikai színészdinasztia két legkiválóbb tagja játsza Arsene Lupin főszerepeit. Lionel és John Barrymore legutóbb a Grand Hotelben játszottak együtt Aradon és anynyira megnyerték a közönség kegyeit hogy új filmjük iránt máris általános érdeklődés nyilvánul meg. A mozi rajongói előre el tudják képzelni azt a színészi produkciót, amit egyikük Arsene Lupin alakjában, másikuk pedig ellenfelének megszemélyesítésében a közönség elé fognak tárni. A hálás szerepek ilyen kiváló színművészek kezében halhatatlanokká válnak és örök emlékképen élnek a nézők emlékezetében. John és Lionel Barrymore ismét együtt vetekednek a mozi-vásznon és a közönségre bizzák, hogy megállapítsa róluk, melyikük nagyobb színész. Ezt azonban nehéz lesz leszögezni, mert egyik épen olyan jó emberábrázoló, mint a másik, természetesen ha egyéniségüknek megfelelő szerepet kapnak, amit száz százalékban elmondhatunk az új Arsene Lupin filmbeli alakjairól.

F. P. 1 NEM VÁLASZOL.

Uszó acélsziget a Keleti-tengeren.

A Keleti-tenger hajósai döbbenetes csodálkozással állapították meg, hogy Rügen és a pomerániai partvidék közötti tengerszakaszon új sziget emelkedik ki a vízből.



A gőzhajók horgonyt vetettek s legkiválóbb tengerészeik mentőcsónakjaikon az új szigethez eveztek. Itt érte őket a legnagyobb meglepetés, mert az új sziget nem sziklából vagy földből, hanem acélból volt. Az acélsziget egyik oldalán hosszú épület áll, magas toronnyal és parancsnoki hiddal. Óriás daru és hajtógép (katapult) nyulik magasan a légbe.

Ez az uszó acélsziget az „F. P. 1.”, az első uszó repülő állomás. Az egész szerkezet, amelyet a leghatalmasabb hullámverés sem ingat meg, levegővel töltött hengerekben az ugynevezett boilerokon nyugszik, az alsó részébe óriási gépezetek egész arzenálja van beépítve, azonkívül itt vannak a raktárak és a repülőgéparázsok. Az acélsziget épülete luxusszálloda, a másik a gazdasági és a hivatali helyiségek befogadására szolgál.

A jövő filmjét készítik itt, amely az első óceáni repülősziget sorsát és a lakóit fogja bemutatni. Kurt Siódniak re-

Hotel Dácia

legelőkelőbb kávéházával és
éttermével Arad legjobb
közönségének találkozóhelye

Glausius-jazz!

Glausius-jazz!



génye után készült film, Karl Huril rendezi és Hans Albers játssa a főszerepét. Az uszó acélsziget föltalálója A. E. Her- miger, aki az Ufa megbizásából építette a szigetet 4000 ton- na acélból fából és üvegből, úgy, ahogyan merész fantáziá- val megálmodta. Rendezők, színészek, statiszták és munká- sok serege segédkezett a korszakalkotó mű megvalósításán, amely mindezideig óhaj, illuzió, vagy álom volt, de az em- beri akarat megvalósította az álmot.

Az első uszó acélsziget, az „F. P. 1.“ kétszer nagyobb mint a „Bremen“, vagy az „Europa“ óceánjáró, 25 méter magasan van a víz fölött és 50 méter a vizalatti mélysége, 500 méter a hossza, 150 méter a szélessége, amelyen a rep- lőgépek kényelmesen startolhatnak, Hidroplánokat emelő- daruk segítségével emel a földézetére és hatalmas hajtógép, a „katapult“ röpti ki a levegőbe.

A legújabb kor legnagyobb találmánya az uszó acélsziget, amelyet teljes élethű valóságával hoz elénk a másik korszakalkotó találmány, a hangosfilm.

Nagyszerű luxussal, méretekkel, látszólag a végtelen tenger közepén az U.F.A. építette fel a hatalmas, nem hosszú életre szánt „szigetet“, hogy behelyezze egy filmmese középpontjába. A „sziget“ neve: F. P. 1., s ezért a szigetet harcban áll egymással két tőkecsoport. A szigetnek el kell pusztulnia! Ez a komor célja az egyik csoportnak, amely attól sem riad vissza, hogy a szigettel együtt elpusztuljanak azok is, akik rajta élnek. Természetes, hogy ebben az izgal- mas harcban szerephez jut a szerelem is. Szerelmes a szige- tet építő tőkecsoport tulajdonosának, hugába Ellissen óceán- repülő, de a leány a sziget tervező mérnökébe, Droste kapi- tányba szerelmes. Droste kapitány a szigetet vivott harcban súlyosan megsebesül, már-már ugylátszik, hogy a kapitány- nyal együtt a sziget is elpusztul, amikor az utolsó pillanat- ban megérkezik a segítség. A leány repülőgépen érkezik a szigetre, s a gépet Ellissen vezeti. Csak a szigeten tudja meg az óceánrepülő, hogy a leány a kapitányba szerelmes. Ellissen először bosszura gondol, de később győz benne az emberi érzés és a szíve, s megmenti a bajban levőket, a szigettel együtt. Ellissen szerepét Hans Albers játssa. Most is kitűnően állja meg a helyét. Claire szerepében Sybille Schmits mutatkozik be. Paul Hartmann tehetséges színész. A film mindenütt nagyon tetszett a közönségnek.

Tavaszi ujdonságok férfi és női szövetekben

valamint selymekben megérkeztek és azokat gyári áron árusítjuk

SERILANA

Minorita
palota

Minorita
palota

Huszárszerelem

Vándorcirkusz vonul át a képen, egy régi boldog kor hagyománya, mely még mindég képes arra, hogy a falusi fiatalságot megmozgassa. A cirkusz lelke Olivia (Ida Wüst), az igazgató felesége. aki nemcsak a pénztárt kezeli és az egész társulatot dirigálja hanem korlátlan ura férjének (Jakob Tiedtke) és ügyel lánya (Ursula Grabley) minden lépésére is. Ezenkívül mint műlövész lép fel az arénában és bámulatba ejti a közönséget, amikor egy szolga feje fölül lelövi az odatett tányért. A két férfitagja Bimbo, a bohóc (Fritz Schulz) és Collani, a műlovar (H. Schlettov) természetesen szerelmesek az igazgató szép lányába, akinek szívet a bohóc nyerte el.



Expozícióinak nem rossz és kedves jelenetekre nyújt alkalmat a környezet és a szituáció. A bonyodalom akkor kezdődik, amikor a műlovar intrikája következtében a bohóc elrontja az igazgató slágerszámát és a közönség visszaköveteli a belepódiát. A társulat helyzetét csak a műlovar produkciója menti meg, mert a csodaszép Aida nevű lovon végzett mutatványai teljesen kielégítik a közönséget.

A cselekmény egyre szélesedik és színeskedik. Bimbo pozíciója nagyon megrendült a cirkuszban, de ugyanakkor a műlovar gondoskodik arról is, hogy kedvese szívében is elveszítse előnyét. Szerelmes levelet csempész hozzá és egy fényképet mellékel hozzá. Bimbo tényleg hibásnak érzi magát, mert azt hiszi, hogy a levelet az a lány írta, akivel évekkor ezelőtt egy parkban ismerkedett meg és néhány boldog pász-

A boldogság muzsikája



(Moderne Mitgift)

Németül beszélő látványos operett

Főszereplők:

**Martha Eggert, Leo Slezak, Georg Alexander,
Hans Brausewetter, Trude Berliner.**

torórát töltött vele, ennek nőnek nem vallotta be, hogy bohóc, hanem azt mondta, hogy ő a híres műlovar.

Hogy a bonyodalom teljes legyen, a bohócot behívják katonának a közeli városka huszárezredéhez. Itt találkozik a nővel, akinek fényképét hozzájuttatták, de aki természetesen nem azonos parkbeli ismerősével. Ezzel szemben azonban van egy bájos fiacskája, akiről Bimbó azt hiszi, hogy az övé is és van egy férje, aki nem más mint a bohóc örmestere. Mi kell még?

A cirkusz bevonul az ezred székhelyére és előadás közben megérkezik a tábornok is, mire alaromot fujnak... Kényes és humoros helyzetek tömkelege alakul ki, hogy végül az utolsó pillanatban egy meglepő csattanóval érjen véget a mulatságos cselekmény, melyet Wassermann és Schlee igazán leleményesen és sablonmentesen állítottak össze.

Három elsőrendű rendező dolgozott a kép felvételeinél, amelyet mindegyikük egymagában is jól feldolgozhatott volna. Georg Jakoby mesteri keze irányította a rendezést, de James Bauer és Helmut Schreiber is segítségére voltak a színhelyek kikeresésében és a szöveggönyv megjelenítésében. Az épületeket Max Heilaronner emelte a célnak legmegfelelőbb módon és roppant hatáskeltően. A zenei részt Franz Doelle a jőnevű karmester irányította, ugyancsak ő szerezte a temperamentumos marsokat és az ábrándos valcereket. A zenekart Egon Kaiser vezényelte.

A szereplők közül elsősorban kell megemlíteni Fritz Schulzot, aki ismét valóban nekivaló szerepet kapott, amit kellő tragikomikus érzékkel személyesített meg. Ursula Grabley finom lányosságával tűnik ki, míg Ida Wüst és Jacob Tiedtke a humorról gondoskodnak bőkezűen. Schlettov kellőképpen antipatikus az intrikus műlovar alakjában, míg Camila Spira bájos asszonyalakjával segíti elő a sikert. Egy fiatal hadnagy szerepében Paul Heidmann rokonszenves, a tábornok alakjában Paul Otto előkelő megjelenésével hat. A jó szöveggönyv és az elsőrendű szereposztás mindenütt sikert hozott a filmnek.

Csak az árak olcsók, minőségeink változatlanul jók!



Csak az árak olcsók, minőségeink változatlanul jók!

GOLDSTEIN LAJOS

Divatáruháza Arad, Strada Bratianu (Weitzer-János-ucca 2.

Mélyen leszállított árakon nagy választékot nyujunk kosztüm és kabátujdonságokban, bársonyok, selymek és mosóanyagokban. — A hölgy- és férfiközönség kedvelt bevásárlási helye. oo oo oo

Internationale Waren Clearing Gesellschaft (Nemzetközi Clearing Társaság)

CAGERO S. A. R. București :- aradi iroda:

Bul. Regina Maria (Andrássy-tér) 17. sz. — Telefon 615.



Tiszteld mindenki HITÉT! — Bizzál a tiszta
Szerelem hatalmában! — Ne feledd, hogy a Jóság
örökké győzni fog!

EZEKRE TANIT AZ

A V E

C A E S A R

(A KERESZT JEGYÉBEN)

Minden idők leghatalmasabb filmje.